

Commissie VWS
t.a.v. Het Commissiebureau

Per e-mail: cie.vws@tweedekamer.nl.

Utrecht, 5 oktober 2022
Referentie: 2022-045
Betreft: Debat Integraal Zorgakkoord 12 oktober a.s.

Geachte leden van de Commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Op 12 oktober debatteert u met de bewindspersonen van VWS over het Integraal Zorgakkoord. Als Nederlands Instituut van Psychologen en vertegenwoordiger van de grootste beroepsgroep van behandelaren in de ggz, zijn we kritisch op dit Akkoord. We maken ons grote zorgen over een aantal punten uit het IZA. We geven u graag enkele overwegingen mee ten behoeve van het komende debat.

Maatschappelijke uitdagingen herkenbaar

Wij herkennen de grote thema's, maatschappelijke opgaven en doelstellingen zoals beschreven in het IZA. Het zijn onderwerpen waar psychologen dagelijks bij betrokken zijn, binnen alle sectoren van de zorg voor volwassenen, ouderen en jeugd. In het Akkoord zien we echter op veel plekken dat sprake is van wensdenken waarbij een gedegen onderbouwing regelmatig wordt gemist. Zoals bijvoorbeeld de beperking van de zorgvraag voor psychische klachten met 30% in 2030. Of de te behalen efficiencywinsten door gebruik van digitale, hybride zorg. Nog een voorbeeld is de uitgesproken ambitie tot 'zinnig en radicaal simpel' waarbij tegelijkertijd een grote cultuuromslag van partijen wordt verwacht. In het akkoord zelf wordt nadrukkelijk verwezen naar én veel verwacht van de rol van professionals en beroepsverenigingen. De huidige uitwerking en governance daarvan is naar ons oordeel echter onvoldoende en onduidelijk.

Vraag aan de ministers: In tegenstelling tot de uitgesproken ambitie blijken de afspraken in het IZA meestal niet "niet zinnig en radicaal simpel". Hoe denkt de minister te kunnen voldoen aan alle in het IZA gestelde ambities tegelijk met vermindering van administratieve lasten voor professionals?

Werkagenda ggz onvolledig: 'Nothing about us without us'

De werkagenda voor de ggz wordt gedomineerd door plannen van de grote zorginstellingen en de zorgverzekeraars. We vinden het belangrijk om aandacht te vragen voor betrokkenheid van alle betrokken partijen, in het bijzonder de cliënten en de beroepsgroepen. Betrokkenheid van de grootste beroepsgroep van behandelaren in de ggz, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de zorg, is noodzakelijk om de IZA doelen te behalen. Wij zijn hierover constructief in gesprek met het ministerie van VWS, maar willen u hierbij vragen om in het debat specifiek aandacht te vragen voor de rol van psychologen die het grootste deel van de behandeling in de GGZ uitvoeren. Mogen we als (gezondheidszorg-)psychologen en als klinisch psychologen/klinisch neuropsychologen écht meedoen of alleen 'uitvoeren'? Waar blijft dan de zeggenschap van professionals?

Vraag aan de ministers: Op welke wijze wordt het NIP, de vertegenwoordigende beroepsvereniging van psychologen, en worden cliënten actief betrokken bij de verdere invulling en uitwerking van het akkoord?

Tijdige inzet van psychologische kennis en expertise in de regio vermindert wachtlijsten

De gz-psycholoog, de klinisch psycholoog en de klinisch neuropsycholoog dienen aan de voorkant in gezet te worden om een juiste inschatting van de (behandel)vraag te maken. Goede triage en aandacht voor goede diagnostiek vóóran in het (zorg)traject is essentieel en zorgt voor vermindering van wachtlijsten en minder toestroom in de specialistische zorg. Dit geldt ook voor de systemen die nu (regionaal) het leven worden geroepen om de vraag van de patiënt te scannen: het verkennend gesprek, de mentale gezondheidscentra of extra inzet van de poh. Zorg dat zij toegerust zijn om de juiste inschatting te maken en zorg ook voor snelle follow up, in behandeling waar nodig en naar sociaal domein waar dat gepast en beschikbaar is. Ook voor de huisarts dient consultatie door goed opgeleide psychologen en andere professionals beschikbaar te zijn.

Vraag aan de ministers: Goede triage door goed opgeleide BIG geregistreerde psychologen aan de voorkant werkt preventief, efficiënt en voorkomt wachtlijsten. Kunt u aangeven op welke manier de juiste expertise op het juiste moment en de juiste plek wordt ingezet?

Digitale zorg niet altijd de oplossing

Als beroepsvereniging staan wij in beginsel positief tegenover het vergroten van het aandeel digitaal of hybride geleverde zorg. Veel behandelaren werken al op die manier. De beslissing kan niet afgedwongen worden, maar alleen in samenspraak met cliënt en behandelaar en als deze vorm door beiden als passend beoordeeld wordt. Juist ten aanzien van een psychologische behandeling is het de kwaliteit van de behandelrelatie tussen cliënt en behandelaar die voor een belangrijk deel het resultaat van de behandeling bepaalt.

Vraag aan de ministers: Hoe zorgt de minister dat er maatwerk tussen client en professional mogelijk blijft en digitale/hybride zorg niet leidt tot vermindering van kwaliteit en meerkosten op de langere termijn?

Behoud van vrije keuze voor een psycholoog

Contractering is in het IZA een belangrijk instrument om het leveren van kwalitatief goede en betaalbare zorg voor de cliënt te stimuleren. De voorgestelde sturingsmaatregelen voor zorgverzekeraars zijn fors, temeer omdat contractering an sich geen garantie is voor kwalitatief goede zorg zoals [onderzoek van Significant](#)¹ ook heeft laten zien. De kwaliteit van het professioneel handelen zit immers niet in contractering, maar wordt geborgd via opleiding, beroepsregistratie en lidmaatschap van beroepsverenigingen. Daarmee tonen professionals hun niveau van vakbekwaamheid, verbinden zij zich aan de professionele standaard (beroepscode, richtlijnen en kwaliteitsstandaarden) en houden zij hun vakgebied bij. Zij stellen zich daarbij ook toetsbaar op via het tuchtrecht.

Er komt bovendien geen antwoord op de vraag waaróm er veel psychologen en psychiaters de instellingen verlaten, met of zonder contract met de zorgverzekeraar. Er blijkt vooral wantrouwen naar de professionals uit dit akkoord en er wordt op geen enkele manier gesproken over wat

---

¹ Significant: eindrapportage onderzoek naar (niet-) gecontracteerde ggz in drie diagnosecategorieën, <https://public.significant-groep.nl/nieuws/onderzoek-naar-niet-gecontracteerde-ggz-in-drie-diagnosecategorie%C3%ABn>

professionals nodig hebben om te kunnen werken volgens de professionele normen en met voldoende vertrouwen.

Vraag aan de ministers: Is de minister van mening dat contractering per definitie leidt tot kwalitatief betere zorg? Deelt de minister de mening dat de vrije artskeuze bij psychologen essentieel is?

Arbeidsmarktknelpunt onvoldoende opgelost

De huidige IZA afspraken gaan uit van de aanwezigheid van voldoende opgeleide professionals. Ten aanzien van psychologen zit daar een groot knelpunt: hoe wordt gezorgd voor voldoende goed opgeleide professionals? Er zijn een paar quick wins die echter niet worden gebruikt. Onderbenutting van de opleidingsplekken voor de klinisch psychologen kan worden ingezet voor gz-psychologen bijvoorbeeld. En er is een versnelling nodig in het opleiden van gezondheidszorgpsychologen.

Wij zijn zelf aan de slag, met steun van VWS, met de uitwerking van de beroepenstructuur psychologische zorg. Zodat goed opgeleide professionals de kwaliteit van diagnostiek en behandeling kunnen borgen. Als er sprake is van voldoende goed opgeleide professionals en er tegelijkertijd daadwerkelijk werk wordt gemaakt van vermindering van administratieve lasten is er meer ruimte voor taakdifferentiatie en taakherschikking, en voor een kritische beoordeling wie zorg behoeft en wie niet.

Vraag aan ministers: Is de minister bereid om vooruitlopend op de nieuwe raming van het Capaciteitsorgaan (die naar verwachting hoger uitkomt) te kijken naar tijdelijke substitutie van opleidingsplaatsen zodat er voldoende kwalitatief goed opgeleide professionals zijn om o.a. de wachtlijsten in de ggz te verminderen?

Wij verzoeken u bovenstaande punten mee te nemen in de komende debat en wensen u veel succes met de voorbereiding ervan. Mochten er naar aanleiding van dit bericht nog vragen zijn dan kan contact worden opgenomen met: Monique Rook, directeur NIP.

Met vriendelijke groet,

Monique Rook
Directeur